

DAGSORDEN FOR FORUM FOR FORSKNINGSDEKANER 27. februar

Sted: Møterom 2, 10. etg., Lucy Smiths hus

Tid: Torsdag 27. februar kl 12.00–14.00

Godkjenning av innkalling og referat

SAK 9/20. Nytt fra forskningsdekanene v/ forskningsdekanene (20 min)

Bakgrunn: Runde rundt bordet om nytt fra forskningsfeltet ute på enhetene

Diskusjonssaker:

SAK 10/20 Oppkjøring til Horisont Europa v/Tom Espen Møller

Bakgrunn: Tom Espen Møller fra Forskningsrådet kommer for å snakke om status for H2020, fremdrift og status for Horisont Europa og muligheter for påvirkning og deltagelse i EUs rammeprogram.

SAK 11/20 Innspillrunde om videre arbeid med åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og datasett v/Håvard Kalle Riis

Bakgrunn: Unit inviterer til innspillrunde vedr. videre arbeid med åpen tilgang (invitasjonen er vedlagt). Fristen for innspill er 16. mars. Håvard Kalle Riis presenterer saken. Arbeidsgruppa for åpen tilgang utarbeider et utkast til svar på bakgrunn av innspill fra forumet.

Orienteringssaker:

SAK 12/20 Orientering om Forskningsrådets erfaringer etter omleggingen av søknadssystemet v/ Åse Gornitzka

Bakgrunn: På samarbeidskonferansen 11. februar, presenterte John-Arne Røttingen erfaringene fra det første året med Forskningsrådets nye søknadssystem. Åse Gornitzka oppsummerer Røttingens presentasjon (vedlagt).

SAK 13/20 Nytt fra the Guild v/ Åse Gornitzka

Bakgrunn: Åse Gornitzka orienterer fra møtet med Vice-Presidents i the Guild i januar, og om den årlige sommerskolen for ph.d.-kandidater, 5.-11. juli 2020. University of Glasgow er vert for sommerskolen og temaet i år er forskningskommunikasjon. UiO kan nominere to ph.d.-kandidater. Forskningsdekanene bes om å foreslå potensielle kandidater og/eller oppfordre kandidater til å søke. Intern UiO frist til å søke er 1. april.

Informasjon om sommerskolen:

<https://www.gla.ac.uk/research/ourresearchenvironment/prs/pgrcoursesandevents/guildsummerschool/>

Program: https://www.gla.ac.uk/media/Media_707637_smxx.pdf

Eventuelt:

SAK 14/20

Møter våren 2020:

23.-24. mars, seminar Sanner hotell

20. april, 12.00-14.00

25. mai, 12.00-14.00

15. juni, 12.00-14.00

Referat Forum for forskningsdekaner 30. januar 2020

Deltakere:

Åse Gornitzka (viserektor)
Per Morten Sandset (viserektor)
Anders Runesson (TF)
Vibeke Blaker Strand (JUS)
Jens Petter Berg (MED)
Mathilde Skoie (HF)
Solveig Kristensen (MN)
Linda Hildegard Bergersen (OD)
Tore Nilssen (SV)
Helge Ivar Strømsø (UV)
Jan Terje Lifjell (NHM)
Carl Henrik Gørbitz (UiO:Livsvitenskap)
Vebjørn Bakken (UiO:Energi)
Tore Rem (UiO:Norden)
Veronica Fitzpatrick Blihovde (UiODoc)

Forfall: Håkon Glørstad (KHM)

Sekretariat:

Kristel Skorge (direktør FADM)
Malena Bakkevold (seksjonsleder FADM)
Thomas Østerhaug (koordinator for forumet, FADM)

Møteleder: Åse Gornitzka og Per Morten Sandset
Referent: Thomas Østerhaug
Sted: Møterom 2, 10. etg., Lucy Smiths hus
Tid: 9.00-11.00

Godkjenning av innkalling og referat

Innkallingen og referatet ble godkjent med de endringer som kom fram i møtet.

SAK 1/20. Nytt fra forskningsdekanene v/ forskningsdekanene
Runde rundt bordet om nytt fra forskningsfeltet ute på enhetene

Diskusjonssaker

SAK 2/20. Tiltak for å fremme forskningsetikk og -kultur v/Jens Petter Berg

Bakgrunn: Tilstanden for forskningsetikk i Norge har blitt undersøkt gjennom forskningsprosjektet RINO (Research Integrity in Norway). [Den tredje delrapporten](#) fokuserer på diskutabile praksiser, kjennetegn på en god forskningskultur og hvilken forskningsetisk opplæring som fungerer.

Jens Petter Berg la fram funn fra RINO-rapporten og hvordan arbeidet med forskningsetikk følges opp på MED (se presentasjon).

Vi må stimulere til forskningsetisk refleksjon på alle plan – fra den øverste ledelsen til forskergruppene. Hvordan kan vi møte dette på en god måte ved UiO?

Fra diskusjonen

- Vi må være oppmerksomme på at systemer, ordninger og rutiner kan fungere som insentiver til tvilsom forskningsetisk praksis.
- Oppmerksomheten rundt forskningsetiske spørsmål har blitt større, men det er en tendens til byråkratisering. Det holder ikke å bare krysse av at noen har tatt et kurs, og det er uheldig om vi bare fokuserer på det. Vi trenger en kontinuerlig diskusjon om temaet.
- Hva skjer med utvikling av e-læringsverktøy? E-læring kan være en enkel måte å gi opplæring. Særlig for fast vitenskapelig ansatte hvor det er vanskelig å få folk til å stille opp.
- Hva trengs av opplæring? Hvilke behov er til stede? Det er ulike normer og ulike utfordringer i de ulike fagmiljøene, og normene utvikler seg også. Det kan også være ulike normer som ikke er forenelige.
- For opplæring er den viktigste målgruppa veilederne, ikke kandidatene. Det er forskningskulturen i forskergruppene som er styrende. Press/ytre omstendigheter er viktig.
- RINO viser at det er gråsoneproblematikken som er viktig. De anbefaler åpne diskusjonsarenaer med utgangspunkt i konkrete erfaringer.
- Det settes i gang ulike tiltak på fakultetene: krav om refleksjonsvurdering om etikk i søknad om ph.d.; obligatoriske seminarer for veilederne; seminar for forskningsgruppeledere; gjennomgang av krav vi stiller til ph.d.
- Forskere har et medansvar for hvordan forskningen blir brukt. Se bl.a. NENTs betenkning om kunstig intelligens:
<https://www.etikkom.no/Aktuelt/Nyheter/2019/betenkning-om-kunstig-intelligens/>

Oppfølging

Dette er en diskusjon vi skal ha kontinuerlig. Enhetene utvikler ulike tiltak. Det oppfordres til erfaringsdeling, gjenbruk og samarbeid om tiltak. UiO må være oppmerksom på strukturelle forhold som kan sette forskningsetisk praksis under press. Det er viktig å jobbe for en god forskningskultur i forskergruppene. Da må vi ha fokus på de etablerte forskerne og veilederens rolle.

Orienteringssaker

SAK 3/20. Tverrfaglig fellesløft 2020 – UiOs retningslinjer og prosess v/Per Morten Sandset

Prosess for fellesløftet var oppe i forumet i desember. Prosessen ble behandlet i dekanmøtet 22. januar. Planen blir justert etter dekanmøtet. Dekanene ønsker ikke noen sentral behandling av hver enkelt søknad og det blir derfor ingen skissefrist 12. februar. Det er også viktig å se om det er prosjekter som bør rigges på en annen måte. UiO vil derfor ha en oversikt over søknadene.

Fra diskusjonen

- Fakultetene har ikke noe ønske om å foreta en siling fram til 20. april. Det som er viktig er den prosessen som skal rigges for selektering til høsten.
- Vi må ha tydelige kriterier og utfyllende punkter for prioriteringer. Er kjønn inne som kriterium?
- Fordeling av midler har tidligere vært basert på fakultetenes tildelinger. Vi kan få en utfordring når det legges opp til prosjekter på tvers.
- De tre tverrfaglige satsningene bidrar gjerne til å koble miljøer på tvers. De foreslår også å gi fortrinn til satsningene dersom alt annet ellers står likt.
- De som har fått Friprotildeling kan også søke.

Oppfølging:

Det arbeides videre med prosess for utvelgelse til høsten. Endelig beslutning tas av dekanmøtet. Utlysningen er forsinket. Bør vi be om utsatt frist?

SAK 4/20 SFF V – implementering av Forskningsrådets kjønnsolicy v/Åse Gornitzka

Forskningsrådet krever at institusjoner som sender mer enn fire SFF-søknader har kvinnelig senterleder på minst 40 % av søknadene. De ber i den forbindelse om en liste fra UiO over alle søknader innen 1. oktober. Alle enhetene må derfor sende inn en liste over sine søknader i forkant av Forskningsrådets frist. Vi kommer tilbake med endelig dato. Basert på de initiativene som ble meldt inn i høst, ser det ikke ut til å være et problem for UiO å oppfylle kravet.

Oversikt over UiOs SFF-prosedyr finner dere her: <https://www.uio.no/for-ansatte/arbeidsstotte/fa/finansiering/nasjonale/norges-forskningsraad/sff-v/index.html>

SAK 5/20 The Guild v/Åse Gornitzka

Saken ble utsatt

SAK 6/20 CC-lisenser v/Åse Gornitzka

Stine Marie Barsjø (UB) orienterte om CC-lisenser. CC er en internasjonal organisasjon som utvikler lisenser for å øke antall åndsverk som lovlig kan deles med andre, og bygges videre på. Målet er å gjøre delingen enklere enn i dag, hvor forlagene ofte sitter på rettighetene. CC-lisenser er imidlertid utviklet for andre formål enn forskning, for eksempel deling av musikk, bilder o.l.

Torger Kielland, førsteamanuensis ved Det juridiske fakultet, UiB, har levert en rapport om CC-lisenser på bestilling fra KD ved Unit. Kielland mener CC-BY-lisensen korrelerer dårlig med forskernes akademiske frihet. Røttingen mener derimot at lisensene har innebygget vern og at forskningsetiske normer for referanser beskytter forskerne. Når det gjelder lisensspørsmålet, kan også faglige forskjeller spille inn, jf. debatt i Khrono.

UiO kan ikke uten avtale betinge seg bruksrettigheter eller styre arkivering eller publisering for sine ansatte. Finansierer kan imidlertid stille slike krav når de finansierer forskning.

Oppfølging

Det er viktig å få informasjon ut til forskerne ved UiO som skal bruke lisensene. Vi kommer tilbake til denne saken senere.

SAK 7/20 Lunsj-til-lunsj-seminar

Seminaret for Forumet blir 23.-24. mars på Sanner Hotell. Prisen blir ca 2200 pr person. Det blir satt opp felles transport for dem som ønsker det.

Mer informasjon om programmet kommer senere.

Eventuelt:

SAK 8/20.

Spørsmål fra UV vedr. Forskningsrådet:

- Kalibrering mellom paneler i Forskningsrådet. Det er mange paneler som vurderer søknadene. Programstyrene bare tilgang til resultatene, ikke søknadene – er det noen prosesser for å kalibrere?

- Stemmer det at relevans ikke vurderes av panelet, men kun av saksbehandler i Forskningsrådet?
- Er det slik at man ikke søker til bestemte programmer, men at det fordeles av saksbehandler i Forskningsrådet?

UiO følger tett hva som skjer i Forskningsrådet. Dette settes opp som sak på neste FFD.

Møter våren 2020:

27. februar, 12.00-14.00

23.-24. mars, seminar, Sanner hotell

14. april, fellesmøte med Utdanningskomiteen

20. april, 12.00-14.00

25. mai, 12.00-14.00

15. juni, 12.00-14.00

Kontakter Innspillsrunde

Vår dato

10.02.2020

Vår referanse

19/00445-2

Deres dato

Deres referanse

Ugradert

Saksbehandler

Nina Karlstrøm

Invitasjon til innspillsrunde om videre arbeid med åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner og datasett

Bakgrunn

Regjeringens mål er at alle vitenskapelige artikler som er resultat av offentlig finansiert forskning skal være åpent tilgjengelige innen 2024. Forskningsrådet har sluttet seg til det internasjonale initiativet Plan S. Kjernen i Plan S er at de deltakende forskningsfinansiererne f.o.m. 2021 vil kreve at alle artikler som er resultat av forskning de finansierer, skal være umiddelbart tilgjengelige fra publiseringstidspunktet og tilgjengeliggjøres med en åpen lisens.

Unit har nylig mottatt rapporten «Rettighets- og lisensspørsmål ved åpen publisering», som er skrevet på oppdrag fra Unit av førsteamanuensis Torger Kielland ved det juridiske fakultetet, Universitetet i Bergen. Oppdraget ble utformet i samarbeid med Norges forskningsråd og Universitets- og høgskolerådet, med et mandat gitt fra Kunnskapsdepartementet:

"Kunnskapsdepartementet ber Unit om å utrede rettighets- og lisensspørsmål i forbindelse med åpne vitenskapelige publikasjoner og datasett i Norge, herunder spørsmål om forskningsinstitusjonenes ansvar og rettigheter som arbeidsgivere og problemstillinger knyttet til bruk av CC-lisenser."

Rapporten vurderer hvilke juridiske eller sedvanemessige endringer som er nødvendig for å nå målet om åpen tilgang, særlig når det gjelder hvordan forfatter og/eller forskningsinstitusjon kan beholde rettighetene som er nødvendige for å arkivere og tilgjengeliggjøre et eksemplar av egne resultater og bruke materialet i undervisning.

Invitasjon til innspill

Den 21. januar 2020 inviterte Unit og UHR til et møte der Torger Kielland presenterte rapporten for representanter fra universitets- og høgskolesektoren, forskningsinstituttene, arbeidstakerorganisasjoner, interesseorganisasjoner og forlag. I lys av rapporten inviterer Unit nå berørte aktører til å sende skriftlige innspill om hvordan aktører og myndigheter bør arbeide videre for å nå målet om åpen tilgang.

Invitasjonen blir også publisert på openaccess.no.

Frist for innspill er mandag 16.mars 2020. Svar sendes postmottak@unit.no

Med vennlig hilsen

Nina Karlstrøm
Seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer

FFA og UHR Samarbeidskonferanse

11. februar 2020

@jarottingen
@forskningsradet

Hva ønsker Forskningsrådet å oppnå med omleggingen

- Investere i de prosjektene som samlet sett gir best måloppnåelse
- Flere muligheter og enklere for søkerne
- Et mer effektivt Forskningsråd
- Et mer effektivt forsknings- og innovasjonssystem

Samlet måloppnåelse

Prosjektkvalitet og relevans i vurderingsprosessen

- Nye vurderingskriterier for å fremme samlet kvalitet i prosjektene
- Vurdere søknaders relevans opp mot flere budsjettformål

Porteføljestyrt bevilgningsprosess

- Bevilge en totalitet av søknader som samlet sett når flest budsjettformål
- På tvers av tematiske prioriteringer

Et mer effektivt Forskningsråd

—
Forenklet
styresystem og
vedtaksprosesser

—
Standardisering og
effektivisering av
arbeidsprosesser

—
Samordner
søknadsbehandling
på tvers av
budsjettformål og
aktiviteter

Et mer effektivt forsknings- og innovasjonssystem

Enklere å finne fram i utlysninger - nye nettsider,

Mer standardiserte og bredere utlysninger

Samme søknad aktuell mot flere budsjettformål

Forutsigbarhet gjennom mer samlede og langsiktige investeringsplaner

Færre søknader, høyere innvilgelsesprosent

Raskere søknadsbehandling

Forskerprosjekt 2019: resultatet

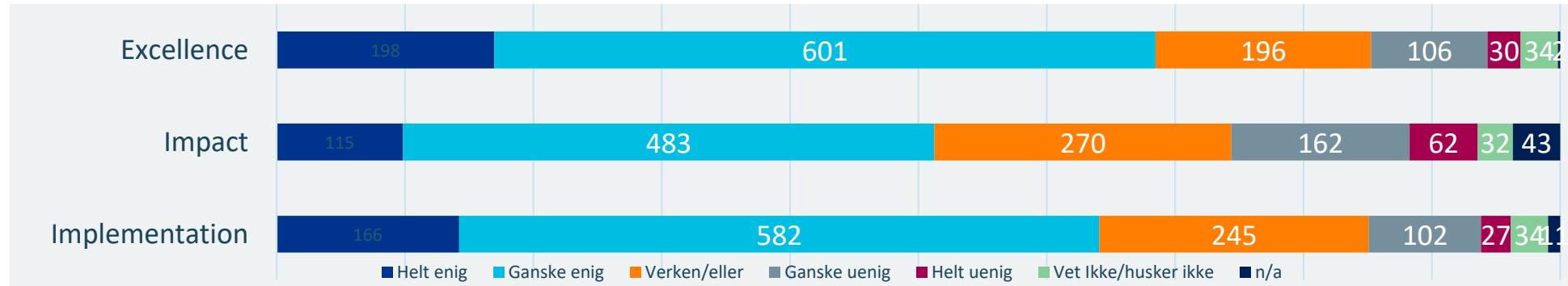

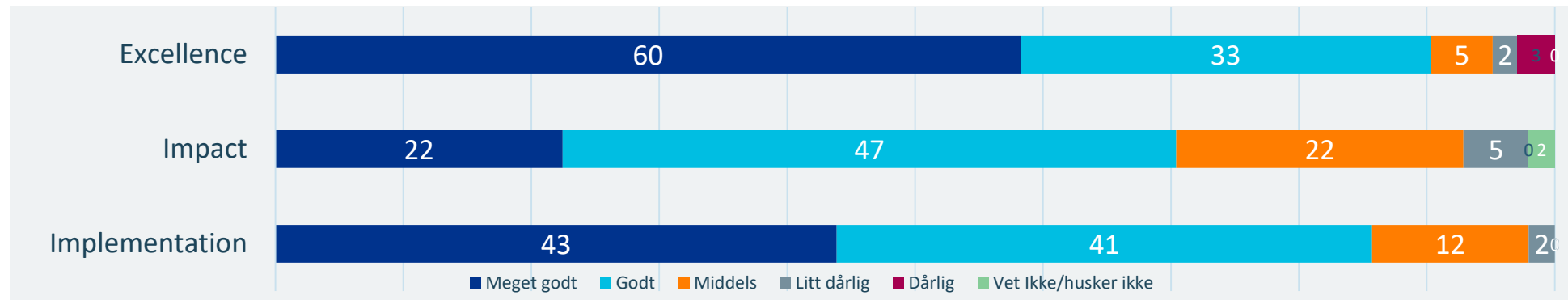
Hvordan fungerte de nye kriteriene?

0 % 10 % 20 % 30 % 40 % 50 % 60 % 70 % 80 % 90 % 100 %

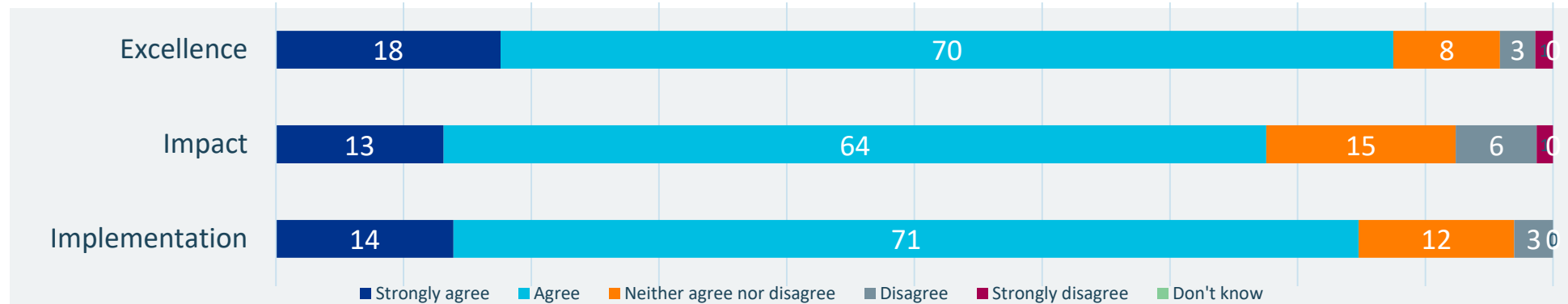
Søkerne

Ansatte

Panel-medlemmene

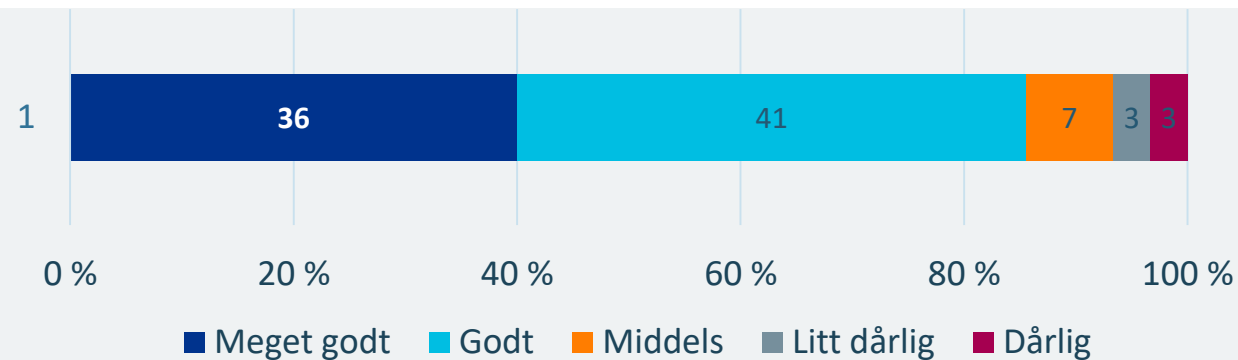

Passet søknadene i panelet?

Ansatte

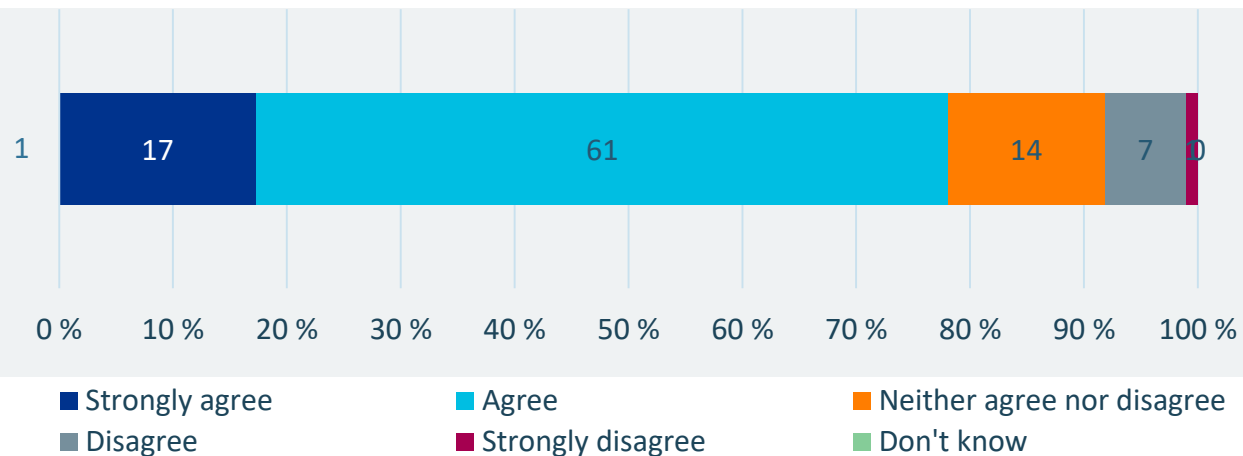
Hvor godt passet søknadene til å vurderes samlet innenfor ett panel?

Fageksperter

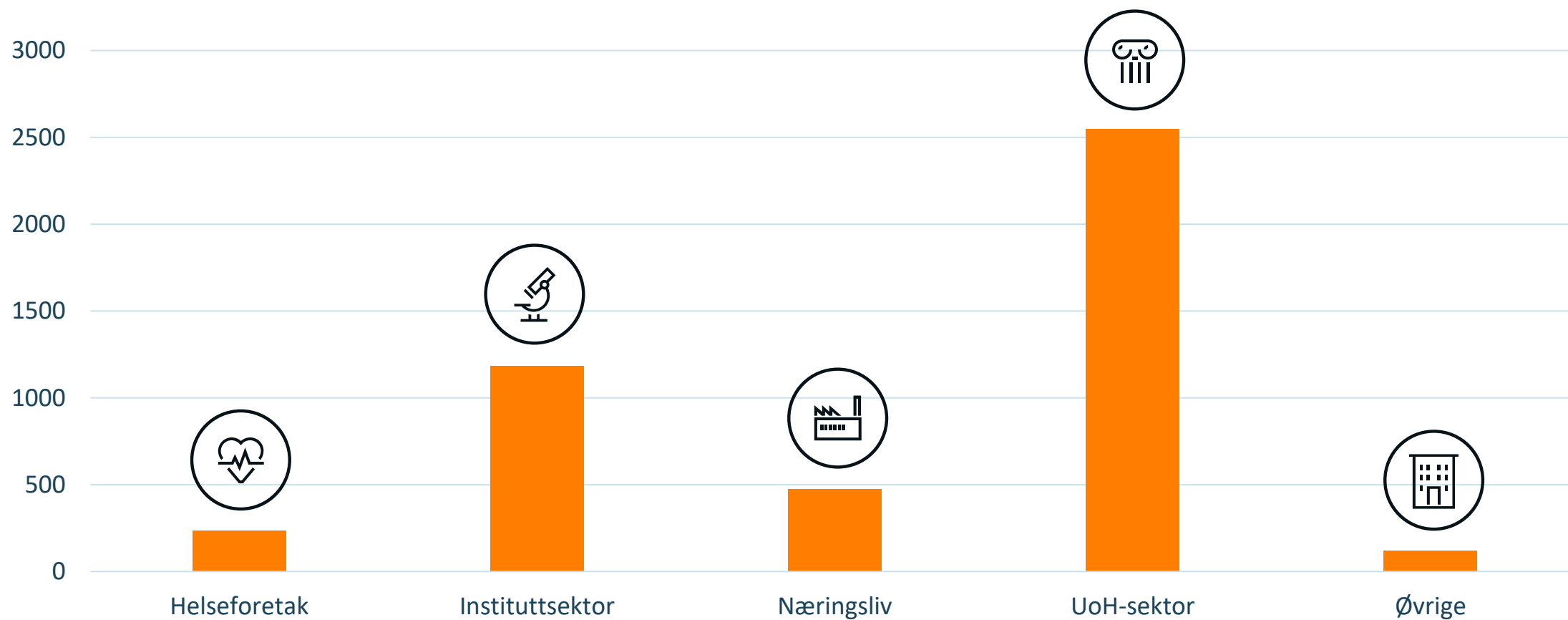

The scientific content of applications made them suited for assessment within the same panel.

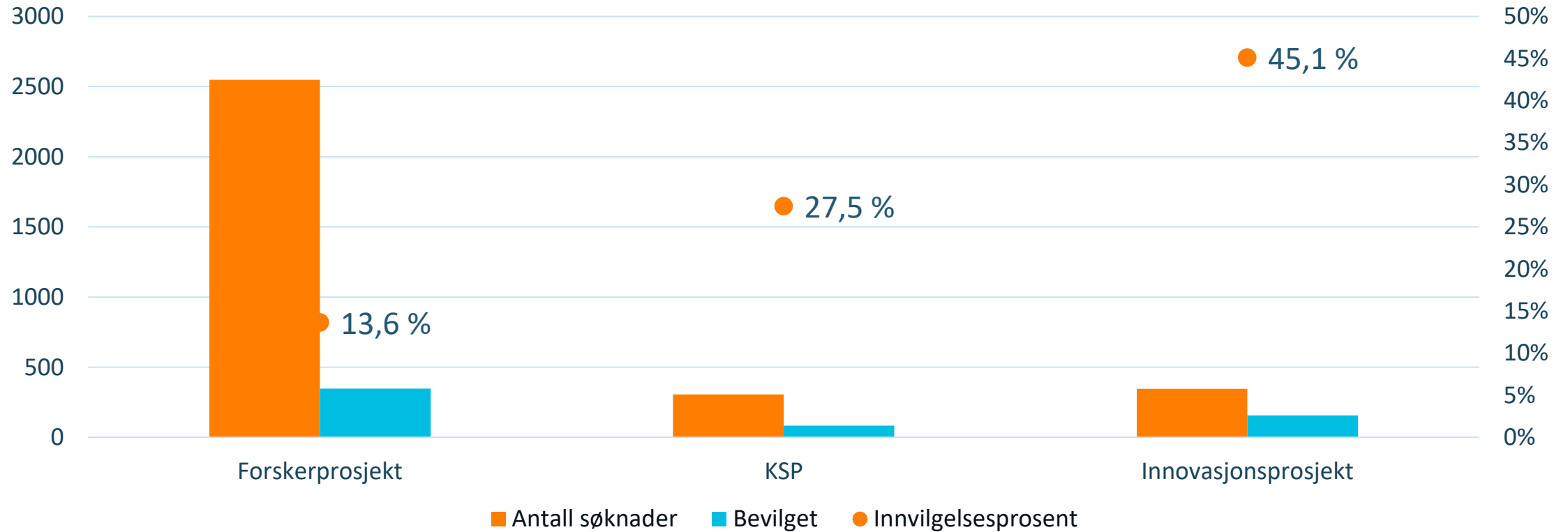

Søknader (N=4559) i 2019 fordelt på FoU-utførende sektor

Søknader og innvilgelsesprosent Forskerprosjekter, Kompetanse- og samarbeidsprosjekter (KSP) og Innovasjonsprosjekter for næringslivet 2019

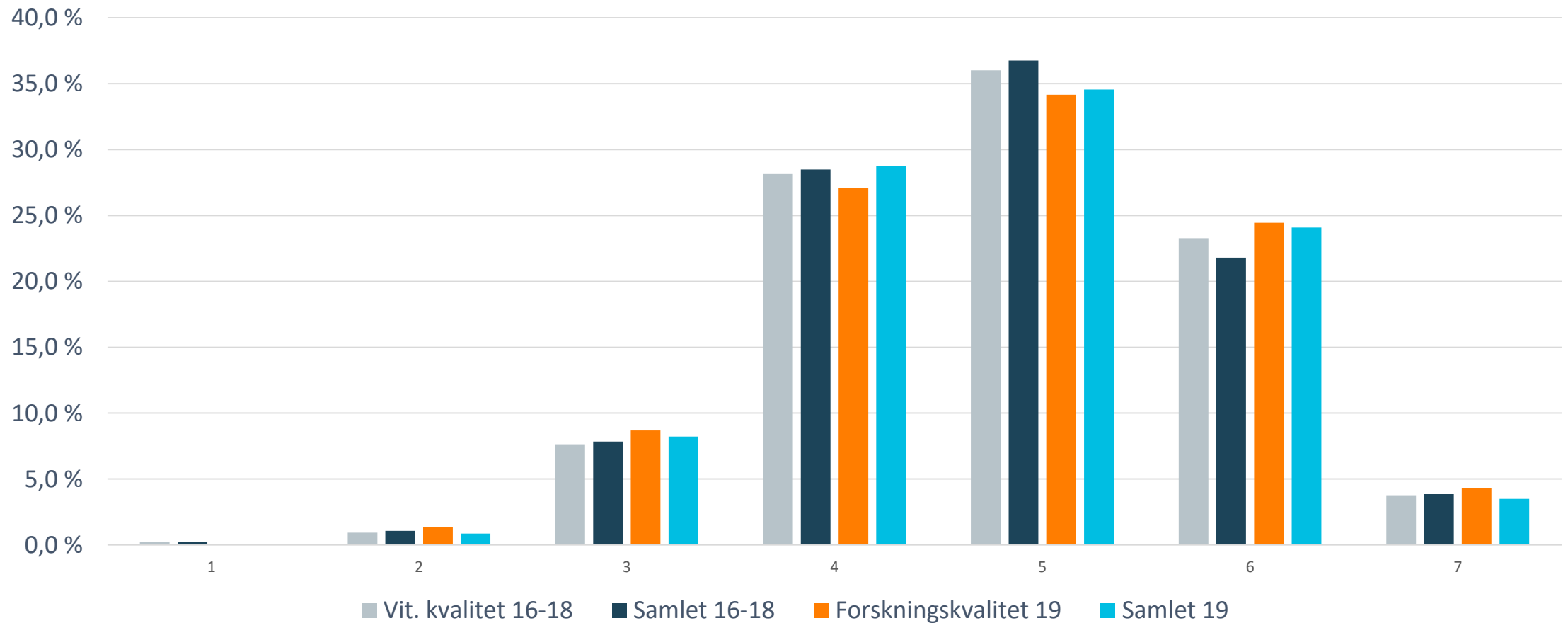

Innvilgelsesprosent for Forskerprosjekter 2016-2018 vs 2019 pr. karakter

	4	5	6	7
Vitenskapelig kvalitet 2016-18	0,3 %	6,8 %	31,2 %	82,4 %
Samlet vurdering 2016-18	0,3 %	6,3 %	32,8 %	86,9 %
Forskningskvalitet 2019	0,1 %	4,4 %	32,5 %	97,2 %
Samlet vurdering 2019	0,0 %	2,7 %	38,5 %	97,8 %

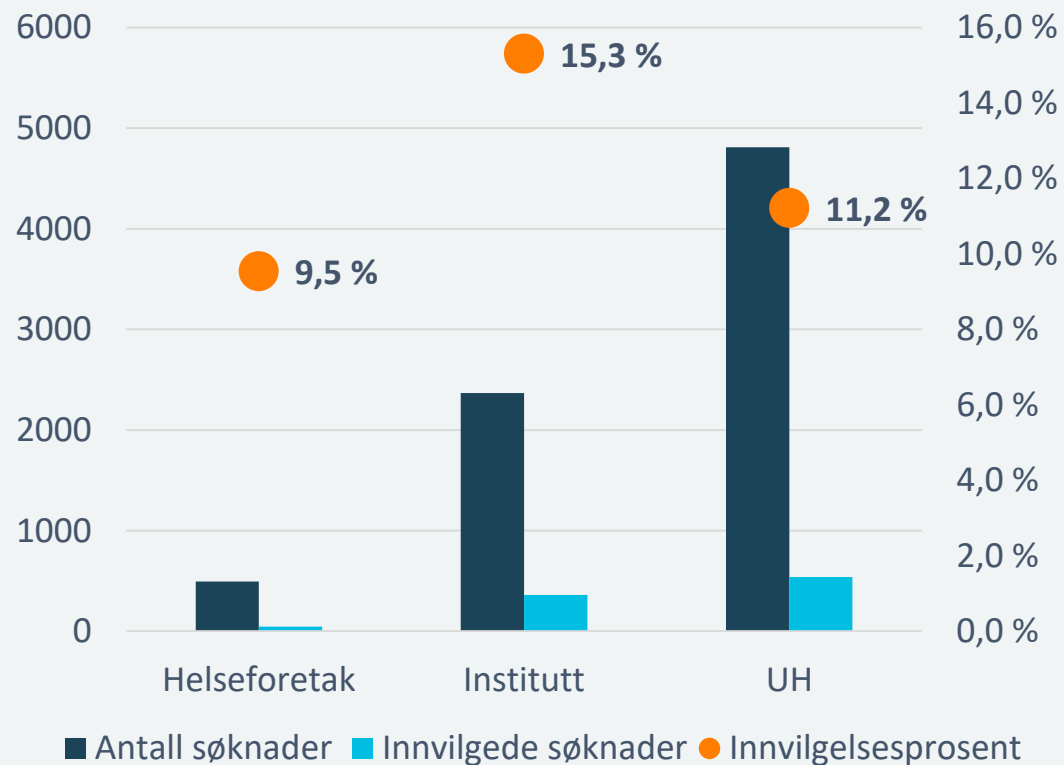
Innkommne søknader Forskerprosjekter fordelt på karakterer 2016-18 vs. 2019

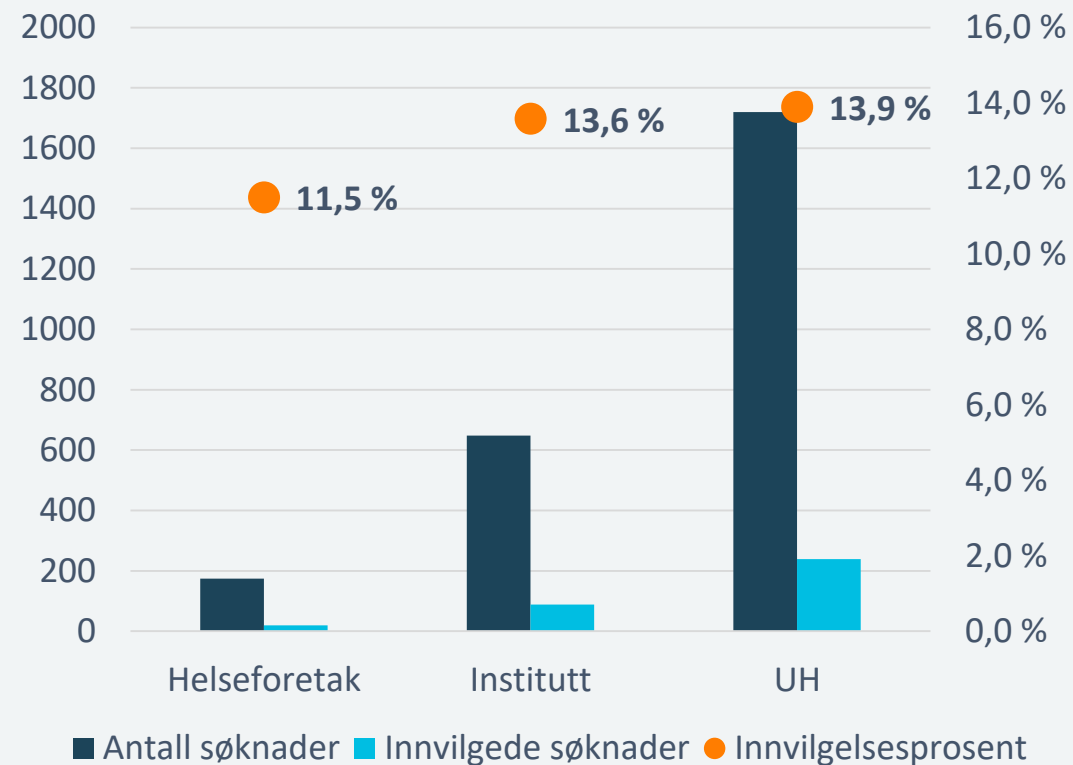
Andel FRIPRO 31 %

Forskerprosjekter + Unge forskertalenter 2016-2018 fordelt på FoU-sektor

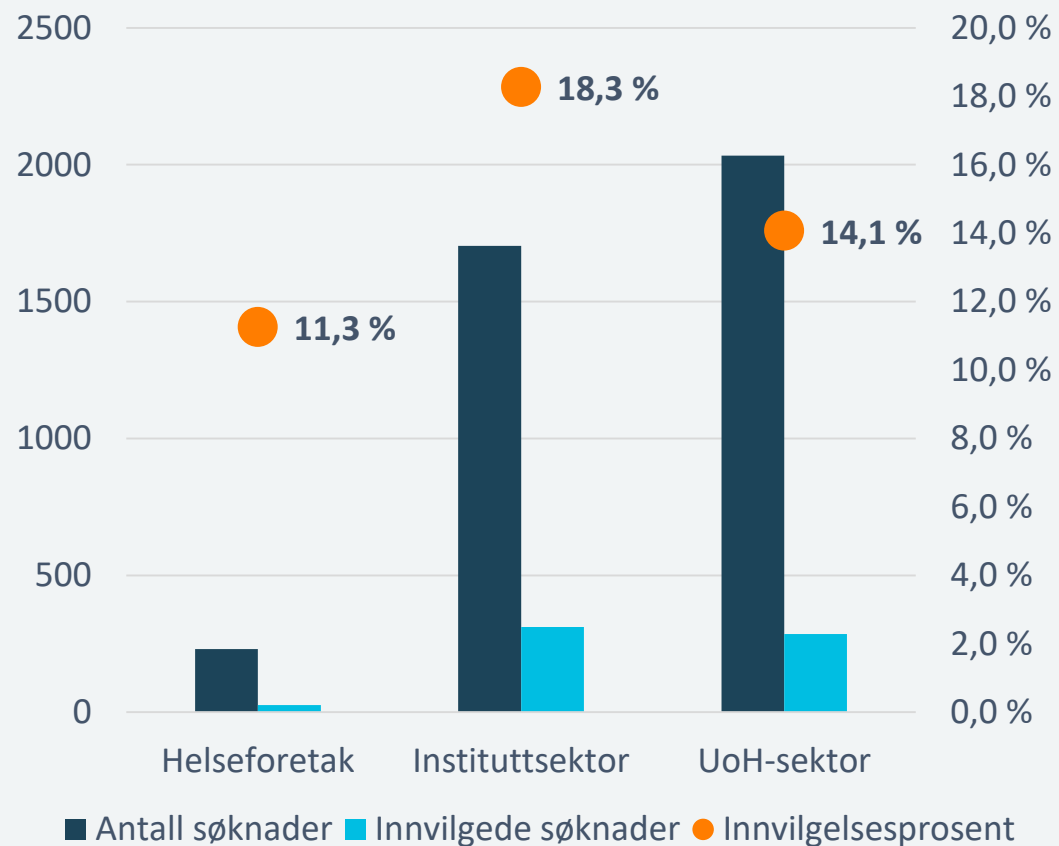
Andel FRIPRO 42 %

Forskerprosjekter 2019 fordelt på FoU-sektor, inkl. Unge forskertalenter og mobilitetsstipend

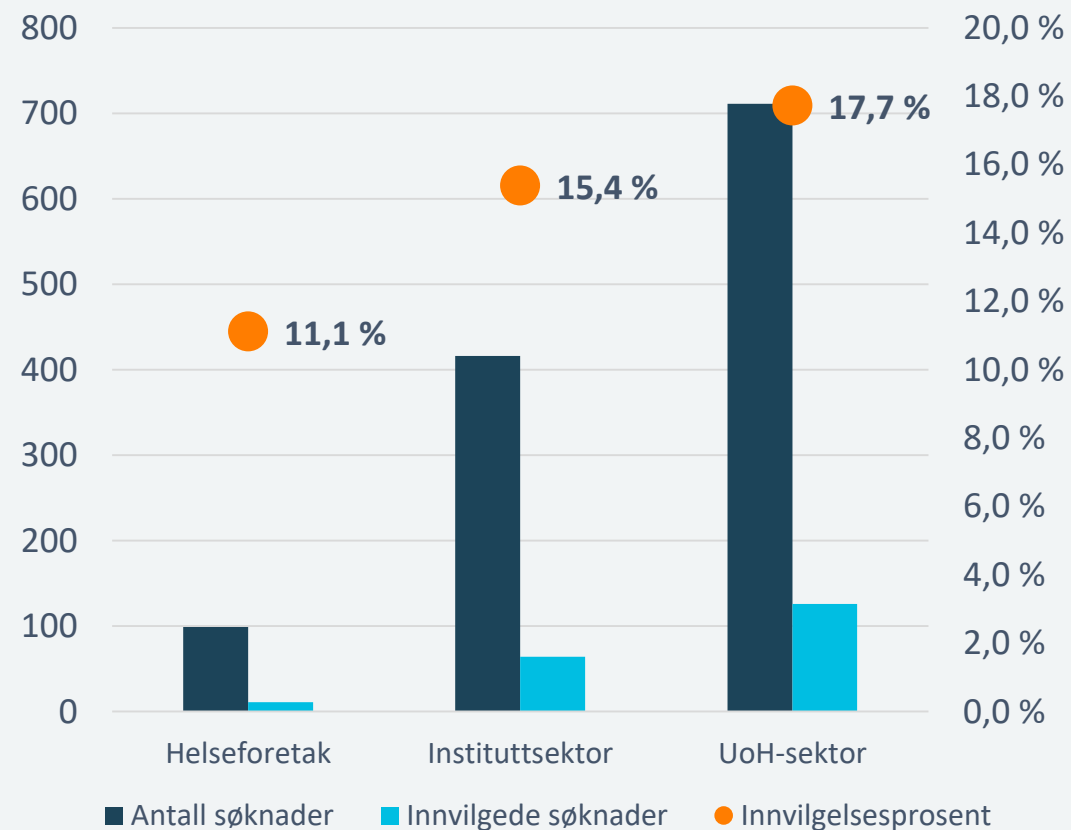

Forskerprosjekter 2016-2018 uten FRIPRO

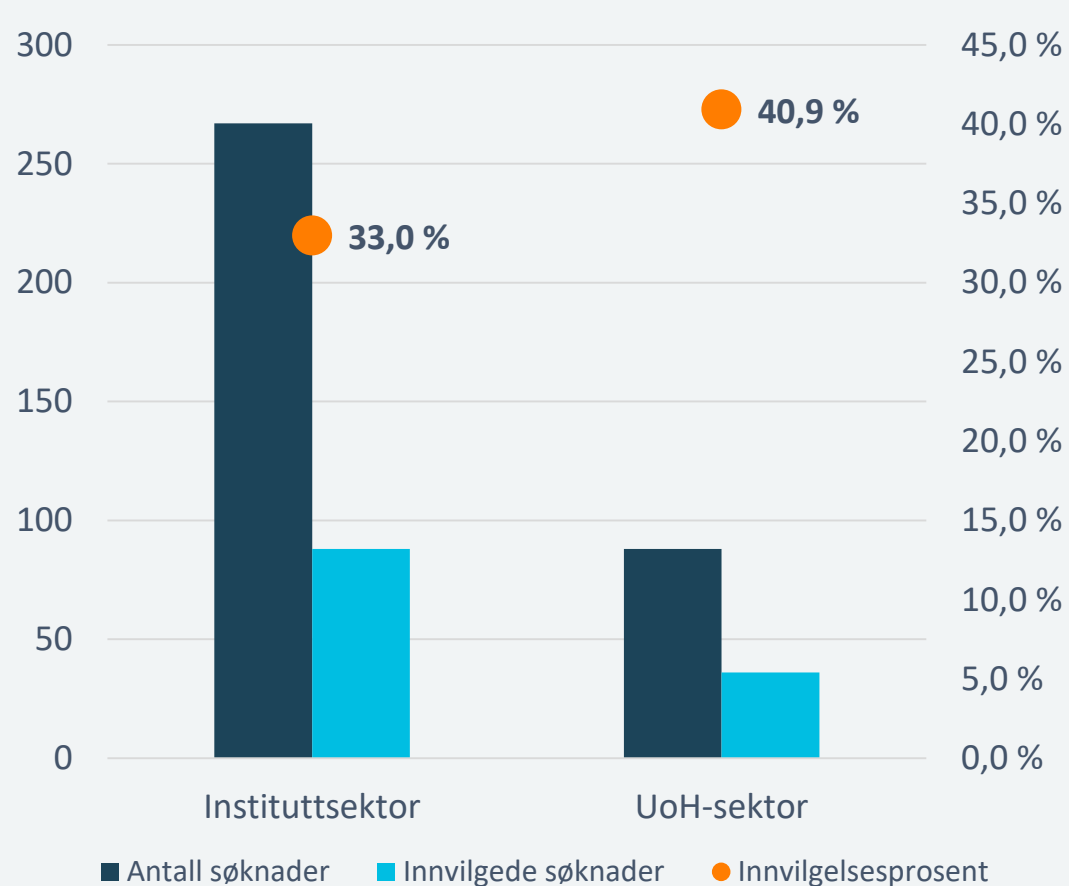

Forskerprosjekter 2019 uten FRIPRO

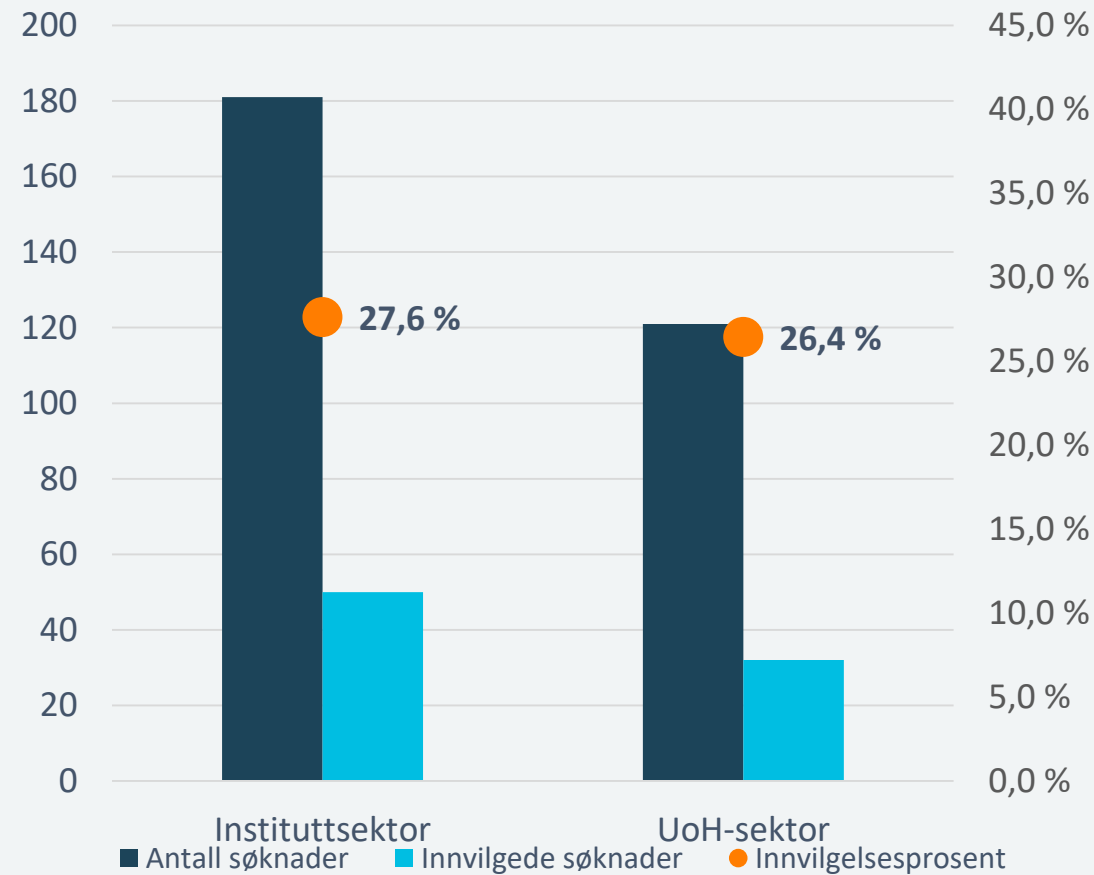

Kompetanseprosjekt for næringslivet 2016-2018 fordelt på FoU-sektor

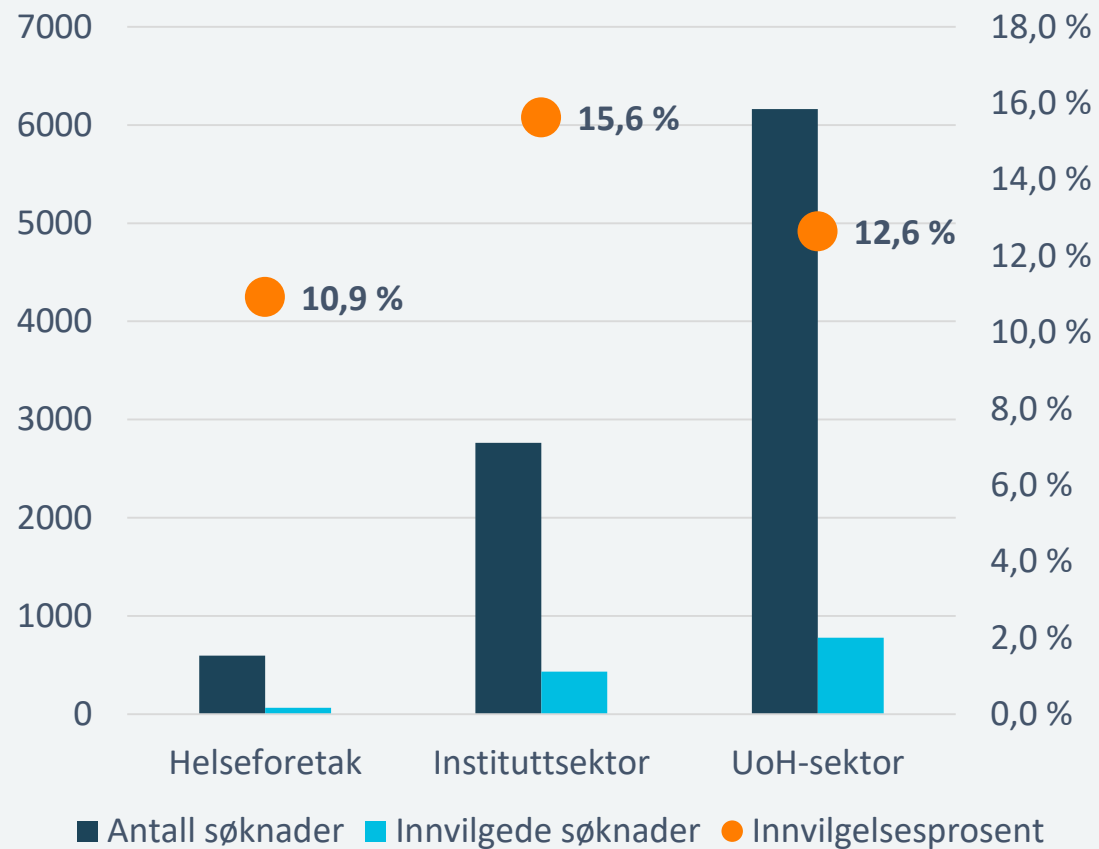

Kompetanse- og samarbeidsprosjekt 2019 fordelt på FoU-sektor

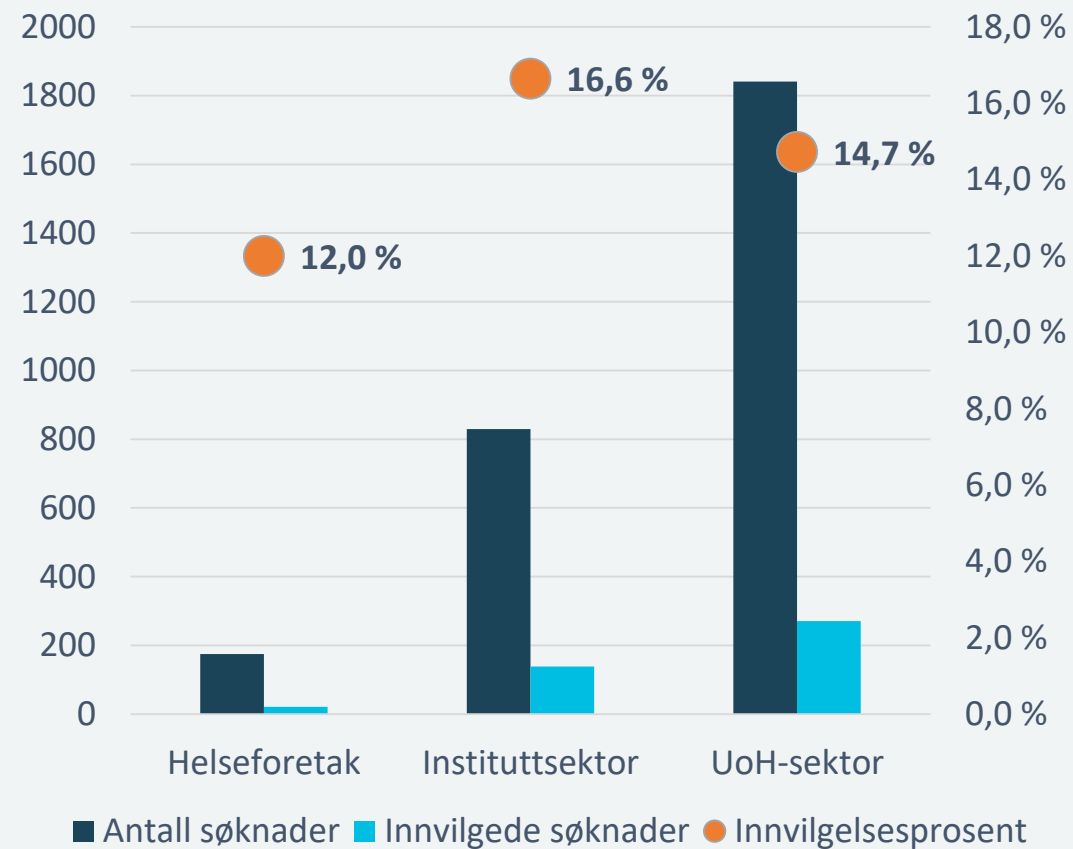

Forskerstyrte "mid-size" prosjekter 2016-2018 fordelt på FoU-sektor

Forskerprosjekter + KSP 2019 fordelt på FoU-sektor

MÅL

Bærekraftig
utvikling

Grensesprengende forskning og
innovasjon

Fornyelse i næringsliv
og offentlig sektor

STRATEGISKE OMRÅDER

Hav

Grønt skifte

Helse og velferd

Teknologi og
digitalisering

Samhørighet og
globalisering

Velfungerende forsknings- og innovasjonssystem

Videre prosess

